TÒA ÁN NHÂN DÂN **KHU VỰC 3 – ĐÀ NẴNG**	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Số: 07/2026/QĐST-VDS
Ngày: 20/4/2026.

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v YÊU CẦU TUYÊN BỐ MỘT NGƯỜI CÓ KHÓ KHĂN TRONG NHẬN THỨC, LÀM CHỦ HÀNH VI

TÒA ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 3 – ĐÀ NẴNG

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Trần Hoàng Dũng.

Thư ký Tòa án ghi biên bản phiên họp: Bà Nguyễn Thị Hạnh.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 3 – Đà Nẵng tham gia phiên họp: Bà Huỳnh Thị Thu Sương, Kiểm sát viên.

Ngày 20 tháng 04 năm 2026 , tại Trụ sở Tòa án nhân dân khu vực 3 – Đà Nẵng mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 159/2026/TLST-VDS ngày 26 tháng 02 năm 2026 về việc *"Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi"* theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số: 159/2026/QĐST-VDS ngày 03 tháng 04 năm 2026, giữa:

- Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:

Bà Trần Thị Ngọc Anh, sinh năm 1982; Địa chỉ: Tổ 17, kiệt Nguyễn Như Đỗ, phường Cẩm Lệ, thành phố Đà Nẵng.

- Người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan:

1. Bà Nguyễn Thị Bông, sinh năm 1953. Địa chỉ: K94/1 đường Mai Lão Bạng, phường Hải Châu, thành phố Đà Nẵng.

2. Bà Trần Thị Ngọc Yến, sinh năm 1979. Địa chỉ: K94/1 đường Mai Lão Bạng, phường Hải Châu, thành phố Đà Nẵng.

3. Bà Trần Thị Ngọc Phương, sinh năm 1983. Địa chỉ: số 525/11 đường Thống Nhất, phường Hội An Đông, Thành phố Hồ Chí Minh.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Tại phiên họp, người yêu cầu bà Trần Thị Ngọc Anh trình bày:

Bà Trần Thị Ngọc Anh là em gái ruột của ông Trần Bá Lân. Cha của ông Lân là ông Trần Văn Thạch đã chết (năm 2024), mẹ là bà Nguyễn Thị Bông đã già yếu bệnh nặng và đã bị Tòa án nhân dân khu vực 1 – Đà Nẵng tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự. Bản thân ông Lân không có vợ, con và bà Ngọc Anh là người thân thích trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng và quản lý ông Lân tại địa chỉ tổ 17, kiệt Nguyễn Như Đỗ, phường Cẩm Lệ, thành phố Đà Nẵng. Ông Lân có tiền sử bệnh lý tâm thần mãn tính được chẩn đoán mắc hội chứng: Tâm thần phân liệt thể không biệt định (F20.3) và đã được điều trị liên tục từ năm 2005 tại Bệnh viện Tâm thần thành phố Đà Nẵng đến nay. Do ảnh hưởng của bệnh lý này, khả năng nhận thức và làm chủ hành vi của ông Lân bị suy giảm nghiêm trọng. Ông Lân thường xuyên ở trong trạng thái mơ màng, lúc nhớ lúc quên, khả năng giao tiếp hạn chế và không nhất quán. Ông

không thể tự mình tính toán, quản lý tài sản hay hiểu rõ hậu quả của các giao dịch dân sự phức tạp. Trong sinh hoạt hàng ngày, ông Lân cần sự hỗ trợ, giám sát thường xuyên của gia đình để đảm bảo an toàn. Hiện nay, tình trạng bệnh lý tiếp tục chuyển biến xấu, dẫn đến việc ông Lân không thể tự mình thực hiện các quyền, nghĩa vụ và trách nhiệm pháp lý theo quy định. Vì vậy, bà Ngọc Anh yêu cầu Tòa án tuyên bố anh ruột của bà là ông Trần Bá Lân là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và đồng thời chỉ định bà Trần Thị Ngọc Anh là người giám hộ của ông Trần Bá Lân.

Tại các bản trình bày ý kiến, những người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan là bà Trần Thị Ngọc Yến và bà Trần Thị Ngọc Phương có đơn đề nghị giải quyết vắng mặt và đều thống nhất với yêu cầu của bà Trần Thị Ngọc Anh về việc đề nghị Tòa án giải quyết tuyên bố ông Trần Bá Lân là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi; đồng thời nhất trí chỉ định bà Trần Thị Ngọc Anh là người giám hộ hợp pháp của ông Trần Bá Lân.

Ý kiến của đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 3 – Đà Nẵng tham gia phiên họp: Tòa án nhân dân khu vực 3 – Đà Nẵng thụ lý việc dân sự là đúng thẩm quyền. Thẩm phán, Thư ký được phân công giải quyết việc dân sự đã thực hiện đúng trình tự theo quy định của Bộ luật tố tụng dân sự. Về nội dung, đại diện Viện kiểm sát đề nghị căn cứ Kết luận giám định pháp y tâm thần số 654/KLGĐ ngày 13/3/2026 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Miền Trung đối với ông Trần Bá Lân để chấp nhận yêu cầu của bà Trần Thị Ngọc Anh; tuyên bố ông Trần Bá Lân là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và chỉ định bà Trần Thị Ngọc Anh là người giám hộ cho ông Trần Bá Lân. Bà Ngọc Anh phải nộp lệ phí theo quy định của pháp luật.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân khu vực 3 – Đà Nẵng nhận định:

[1] Về quan hệ pháp luật và thẩm quyền giải quyết:

Bà Trần Thị Ngọc Anh có đơn yêu cầu tuyên bố ông Trần Bá Lân là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Đây là việc dân sự theo quy định tại khoản 1 Điều 27 Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015. Ông Trần Bá Lân cư trú tại tổ 17, kiệt Nguyễn Như Đỗ, phường Cẩm Lệ, thành phố Đà Nẵng nên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân khu vực 3 – Đà Nẵng theo khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015.

[2] Về thủ tục tố tụng:

Trước khi mở phiên họp, Tòa án đã tống đạt, thông báo hợp lệ các văn bản tố tụng của Tòa án cho những người tham gia tố tụng. Tại phiên họp, người yêu cầu bà Trần Thị Ngọc Anh có mặt, những người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan là bà Trần Thị Ngọc Yến và bà Trần Thị Ngọc Phương có đơn xin vắng mặt. Do đó, Tòa án nhân dân khu vực 3 – Đà Nẵng vẫn tiến hành phiên họp theo qui định tại khoản 3 Điều 367 của Bộ luật tố tụng dân sự

[3] Về yêu cầu của đương sự:

Căn cứ vào đơn yêu cầu, các bản trình bày ý kiến và tài liệu chứng cứ, Tòa án xét thấy: Ông Trần Bá Lân có tiền sử bệnh lý tâm thần mãn tính được chẩn đoán mắc

hội chứng: Tâm thần phân liệt thể không biệt định (F20.3) và đã được điều trị liên tục từ năm 2005 tại Bệnh viện Tâm thần thành phố Đà Nẵng đến nay. Do ảnh hưởng của bệnh lý này, ông Lân thường xuyên ở trong trạng thái mơ màng, lúc nhớ lúc quên, khả năng giao tiếp hạn chế; trong sinh hoạt hàng ngày. Hiện nay, tình trạng bệnh lý tiếp tục chuyển biến xấu, dẫn đến việc ông Lân không thể tự mình thực hiện các quyền, nghĩa vụ và trách nhiệm pháp lý theo quy định. Vì vậy, bà Ngọc Anh yêu cầu Tòa án tuyên bố anh ruột của bà là ông Trần Bá Lân là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Theo đơn đề nghị giám định tâm thần của bà Trương Thị Ngọc Anh, ngày 26/02/2026, Tòa án nhân dân khu vực 3 – Đà Nẵng ban hành Quyết định trưng cầu giám định số 159/2026/QĐ-TA ngày 26/02/2026 đối với tình trạng tâm thần và khả năng nhận thức, điều khiển hành vi của ông Trần Bá Lân, gửi Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Miền Trung. Theo đó, Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Miền Trung có Bản Kết luận giám định pháp y tâm thần số: 654/KLGĐ ngày 13/3/2026 kết luận về đối tượng giám định là ông Trần Bá Lân tại thời điểm giám định:

Kết luận theo tiêu chuẩn y học: Tâm thần phân liệt thể không biệt định (F20.3 - ICD - 10). Giai đoạn bệnh thuyên giảm.

Kết luận về năng lực hành vi dân sự: Có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Theo khoản 1 Điều 23 Bộ luật dân sự năm 2015 quy định: "*Người thành niên do tình trạng thể chất, tinh thần mà không đủ khả năng nhận thức, làm chủ hành vi nhưng chưa đến mức mất năng lực hành vi dân sự thì theo yêu cầu của người này, người có quyền, lợi ích liên quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và chỉ định người giám hộ, xác định quyền, nghĩa vụ của người giám hộ*".

Vậy, có cơ sở để xác định ông Trần Bá Lân là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Yêu cầu của bà Trương Thị Ngọc Anh là có căn cứ, phù hợp với quy định tại Điều 23 Bộ luật dân sự nên cần được chấp nhận.

Ông Lân có cha là ông Trần Văn Thạch chết ngày 30/12/2024, mẹ là bà Nguyễn Thị Bông là người bị mất năng lực hành vi dân sự theo Quyết định số 180/2026/QĐST-DS ngày 27/03/2026 của Tòa án nhân dân khu vực 1 – Đà Nẵng, bản thân ông Lân không có vợ, con. Bà Trương Thị Ngọc Anh là em gái ruột, là người trực tiếp chăm sóc nuôi dưỡng ông Lân; các chị gái là bà Yến và bà Phương đều có văn bản đồng ý chỉ định bà Ngọc Anh làm người giám hộ cho ông Lân. Căn cứ khoản 2 Điều 53 Bộ luật Dân sự năm 2015, có cơ sở để xác định bà Trần Thị Ngọc Anh là người giám hộ cho ông Trần Bá Lân. Bà Trần Thị Ngọc Anh liên hệ với Uỷ ban nhân dân phường nơi cư trú để thực hiện thủ tục đăng ký giám hộ theo quy định tại Điều 20, 21 Luật Hộ tịch năm 2014.

[4] Xét đề nghị của đại diện Viện kiểm sát là có căn cứ, phù hợp với quy định tại Điều 23 Bộ luật dân sự nên được chấp nhận.

[5] Lệ phí giải quyết việc dân sự: Căn cứ khoản 1 Điều 36 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội, bà Trần Thị Ngọc Anh phải nộp lệ phí giải quyết việc dân sự là 300.000 đồng.

[6] Đối với chi phí thực hiện thủ tục giám định pháp y tâm thần bà Trần Thị Ngọc Anh tự nguyện chịu.

Vì các lẽ trên;

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39; Điều 367; Điều 370; Điều 371; Điều 372, 376, 377 và Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015.

Áp dụng Điều 23, Điều 46, Điều 47, Điều 48, Điều 53, Điều 57 và Điều 58 Bộ luật dân sự năm 2015;

Áp dụng khoản 1 Điều 36 của Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội 2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu của bà Trần Thị Ngọc Anh về việc: "Tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi".

Tuyên bố: Ông Trần Bá Lân, sinh ngày 21/09/1980, Căn cước công dân số 048080003927; địa chỉ: tổ 17, kiệt Nguyễn Như Đỗ, phường Cẩm Lệ, thành phố Đà Nẵng là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

2. Chỉ định bà Trần Thị Ngọc Anh, sinh ngày 19/06/1982; Căn cước công dân số 046182022444; Địa chỉ: Tổ 17, kiệt Nguyễn Như Đỗ, phường Cẩm Lệ, thành phố Đà Nẵng; Căn cước công dân số: 046182022444 là người giám hộ của ông Trần Bá Lân. Bà Trần Thị Ngọc Anh thực hiện quyền và nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định tại Điều 57, Điều 58 Bộ luật Dân sự và thực hiện quản lý tài sản của người được giám hộ theo quy định tại Điều 59 Bộ luật Dân sự.

3. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Trần Thị Ngọc Anh phải nộp 300.000 đồng (Ba trăm nghìn đồng) nhưng được trừ vào số tiền tạm ứng lệ phí đã nộp 300.000 đồng theo biên lai thu tạm ứng án phí, lệ phí toà án số 0001646 ngày 26/02/2026 của Thi hành án dân sự thành phố Đà Nẵng. Bà Trần Thị Ngọc Anh đã nộp đủ lệ phí dân sự sơ thẩm.

4. Quyền kháng cáo, kháng nghị: Các đương sự có quyền kháng cáo trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày ban hành quyết định (ngày 20/4/2026).

Nơi nhận:
- TAND thành phố Đà Nẵng;
- VKSND thành phố Đà Nẵng;
- VKSND khu vực 3 – Đà Nẵng;
- THADS thành phố Đà Nẵng;
- Các đương sự;
- Lưu: Hồ sơ việc dân sự.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Trần Hoàng Dũng